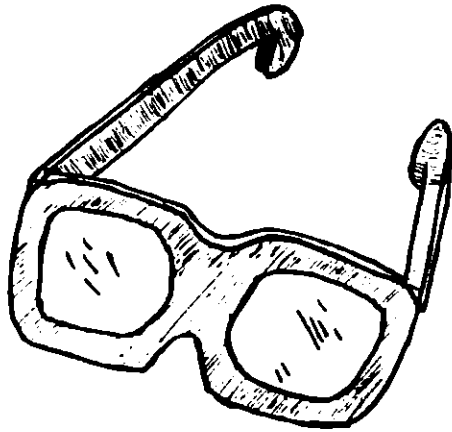

tj hota
khiessa
2

tj hota khiessa 2

Samengesteld door
A. L. Bosch
met medewerking
van
S. Moella

Instituut voor Taalwetenschap
Paramaribo

Illustraties: A. L. Bosch en S.I.L. Art File Catalogue

Dit boek is uitgegeven onder auspiciën van het
Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen

Proefuitgave

Serie voor alfabetisering in het Sarnami
Hindoestani.

Eerste uitgave: 1982 30

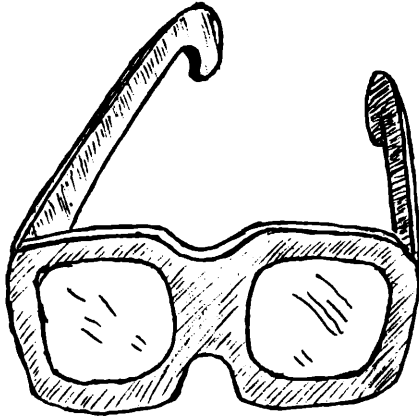
Tweede uitgave: 1984 30

Alle rechten voorbehouden
Instituut voor Taalwetenschap (S.I.L.)
Andirastraat 54
Postbus 1919, Paramaribo-Zuid
Suriname

Printed in Suriname

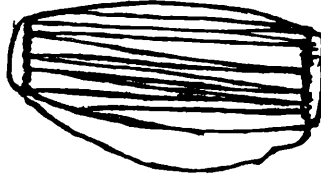
1. Tjasma.

Ek dien ham gailie skoel. Tab ekgo bus habra bhail, tab ekgo ieta tjhatkaaie aur hamaar tjasma ke lagal, tab phoet gail. Tab ham gailie skoel aur okar baad me ham meneer se poetjhke tjal gailie ghare.

Tab ghar se ham gailie daatra, aur oe hamme doesar kaagadj deis doesar tjasma kiene ke. Tab ham gailie sahar ekgo doekaan me djaha tjasma bieka hai. Oe dien se fien sab tjiedj atjtjha dekhaai lagal.

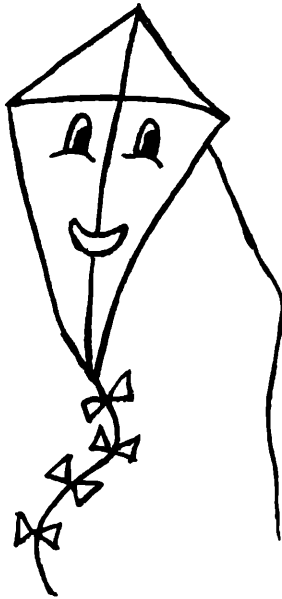
Aur ab djab ham rasta par tjaliela aur ekgo bus habra howe hai, tab ham aapan moerie ghoemaaike ghar ke or taakiela nahie to hamaar tjasma fien se phoet djaai.

Dholak ek tjiedj ba djonse manai logan gaana badjaana kare hai. Oke haath se badjaawal dja hai. Oe dholak lakrie se bane hai. Ie dholak dher India me kaam me lewal dja hai. Aur dher India ke aadmie logan djon hia aail raha, oesab aapan dholak bhie Sarnaam me leike aail raha. Tab sabhan hia par bhie kaam me lewe lagal.

Djab sabhan dja hai gaana gaawe tab sabhan na khaalie dholak bakie bhie dhantaal, harmonia, gietaar, sietaar aur khadjarie badjaawe hai.

3. Friegie banaawe.

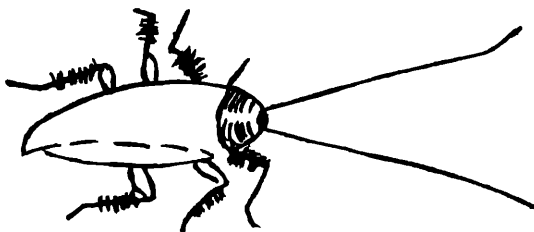

Hamlogke des me sabhan friegie khaalie barka vakantie me oeraawe hai. Friegie ke doesar naam bhie 'patang' hai. Friegie banaawe ke dher tem na lage hai. Okar khaatien paatj tiekie tjaahie. Tab oe paatj tiekie toke tjaahie baraabar se toerke tatai se baanhe ke. Aur djab oke baanh tjoekale tab toke tjaahie oke friegie kaagadj se tjapkaawe ke. Aur okar baad me toke tjaahie tongo banaawe ke oke oeraawe ke.

Djab toe tongo banaai tjoekale tab toke

tjaahie potjh lagaawe ke. Tab friegie don hoi gail ban ke. Tab djab barka hawa aai tab oke oeraai sake hai.

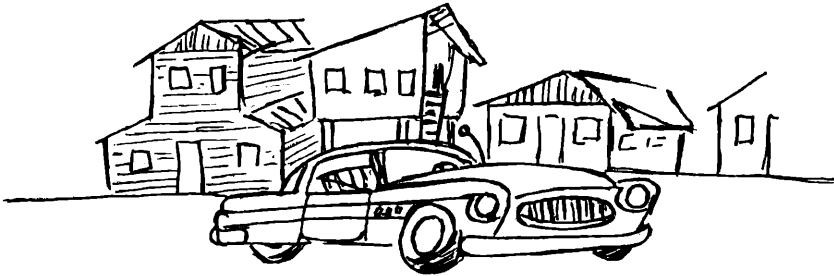
4. Tjaltjata.

Tjaltjata bahoet malietj djanaawar hai. Oesab tjaahie djaha paawe hai tjale hai. Oesab kahio safa na rahe hai. Oesab khaalie morsoe djagaha me rahe hai. Aur djab raat howe hai tab oesab niekre hai. Ohie khaat toke tjaahie aapan ghar dwaar hardame safa rakhe ke aur ie sab djanaawar se batjaawe ke. Djab raat ke toe aapan bartan dhoike rakhle tab toke tjaahie ek djagaha rakhe ke djaha tjaltjata na djaai paawe hai. Aur djab toe aise na kariehe tab oesab raat ke tor bartan par tjal sake hai aur toke bemaar kar sake hai. Ohie khaat toke tjaahie aapan ghar hardame dhowe aur safa kare ke. Tjaltjata

safa djagaha me na maange hai rahe. Aur djab tor ghar dwaar safa rahe hai tab na haaldie aai tor ghare.

5. Djab ham dhanie raitie...

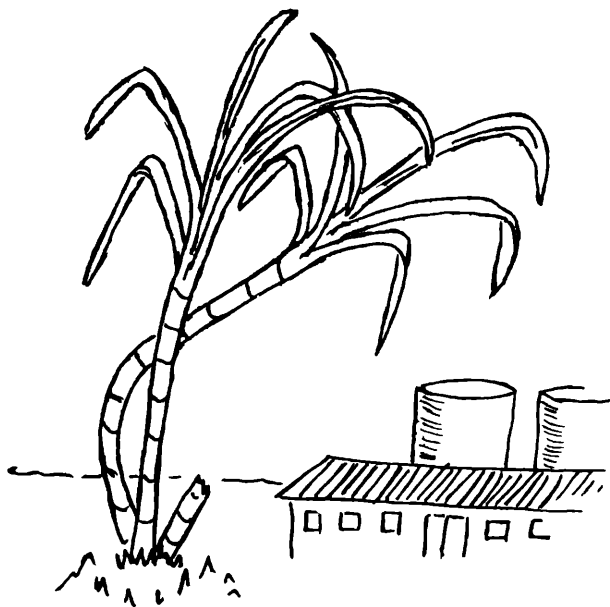

Djab ham atjakke me dhanie hoi djaitie tab djetna poeraan tjiedj raha sab nawa kartie. Aapan ghar dwaar sab mooi se banaitie. Ham ekgo barhia auto kientie. Aur dher djaha djaitie ghoeme.

Djab ham djaitie ghoeme tab ham sab se pahiele Amerika djaitie. Aur ham djab hoewa pahoetjtie tab ham djaitie sab barka tjiedj dekhe djonke biese me ham parhlie hai.

Djab ham dhanie hoi djaitie tab se hamke doesar koi ke kaam na kare ke parat. Tab ham aapan ghar bhar ke mooi se pos paitie.

6. Kaise ken se tjienie banaawal dja hai.

Ken bowal dja hai oman se tjienie banaawe ke. Oe bahoet djaldie howe hai aur khaalie garam des me howe hai.

Sarnaam me pahiele bahoet dher parnaasie raha djaha ken bowal djaat raha.

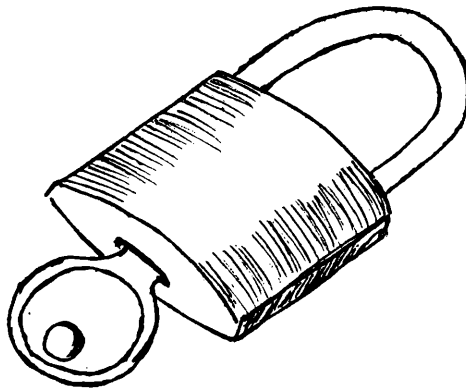
Ken djab pak dja hai tab oke dher aadmie mielke kaate hai. Ken kaate ke bahoet hebie kaam hai. Djab ken kata dja hai tab oesab fabriek me pahoetjaai dewal dja hai. Tab djab fabriek me aawe hai tab sabhan oke tjhielke dhowe hai aur dhoike okar sab ras

gaare hai. Ras sabhan paanie se mielaawe hai, aur okar baad me sabhan oke garmaaike tjhaane hai. Djab sabhan ras garmaawe hai tab paanie alop hoi dja hai.

Ekar baad me oelog sab tjiedj bahoet haalie se ghoemaawe hai. Ie rakam tjienie niekre hai. Tjienie doi rakam ba, oedjdjar aur bruin.

Aur djab tjienie niekaraai dja hai tab oman se melaasie batje hai. Aur melaasie me se sabhan baad me doesar tjiedj banaawe hai djaise ek rakam daaroe. Tab sab tjienie paakie me baraaieke doekaan me dja hai bie-kaai khaatien.

7. Taala.

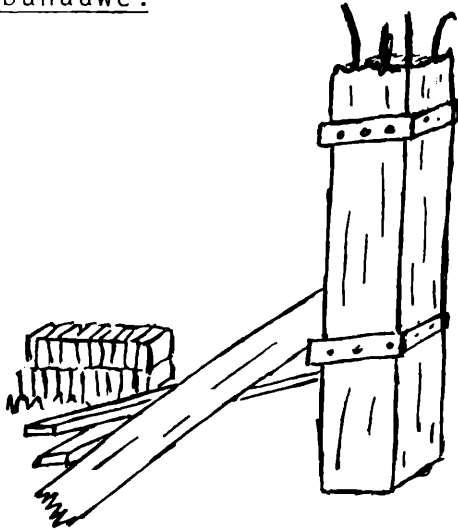
Taala bahoet djabar tjiedj hai djonke manai

logan haldie na toer paawe hai. Taala se manai logan saara djaam taala kare hai. Taala na khaalie alge rahe hai bakie oesab bhie ekke me banaawal rahe hai djaise auto me.

Djab taala ke tjaabhie atjakke me laas hoi gail tab toke parie oke toere ke. Aur djab djabar taala rahie tab toke oke parie kaate ke. Ohie khaat dher manai logan aapan ghar taala kare hai. Tab oesabke sotj na rahie kie koi oesabke ghar me djaai.

Djab toe taala kieniehe tab sabhan toke doei tjaabhie dei. Djab ek tjaabhie laas hoi dja hai tab toke doesar tjaabhie hai. Ohie khaatien toke hardame tjaahie doenoe tjaabhie doesar doesar djagaha rakhe ke. Aur djab toe aise na kariehe tab toe kahio taala na khol paihe.

8. Ghar banaawe.

Djab toe maange hai ghar banaawe tab toke dher paisa tjaahie. Sab tjiedj mahanga hoi gail hai. Toe haaldie se ekgo ghar na banaai paihe. Ghar banaawe bahoet dher dien lage hai. Aur sab aadmie bhie na ghar banaai sake hai.

Djab toe ghar bahaihe tab tor sab parosia logan aawe hai toke sahaita kare. Na khaalie tor parosie logan bakie tor palwaar olwaar bhie aawe hai sahaita kare. Ie sait djab toe maange hai ekgo ghar banaawe tab lagbhag doei tien mahiena lage hai.

Ghar toe ieta ke, lakrie ke aur doenoe se sanghe banaai sake hai. Ieta ke ghar auro

djabar hai lakrie ke ghar se.

Djab toe ghar banaihe tab okar dewaal banaawe ke bahoet djaldie howe hai. Aur okar baad me toke tjaahie bhietar me kaam kare ke. Aur oe kaam haaldie na dekha hai kie koetjh bhail.

Djab toe maangiehe ghar banaawe tab toke tjaahie dewaal ke baad me dak banaawe ke. Tab toe bhietar me kaam kar sake hai aur toke ghaam aur barkha na lagie. Aur djab ghar don hoi gail tab manai logan ghar botj manaawe hai. Tab oe dien se toe aapan nawa ghar me barhia se rahiehe.

9. Paure.

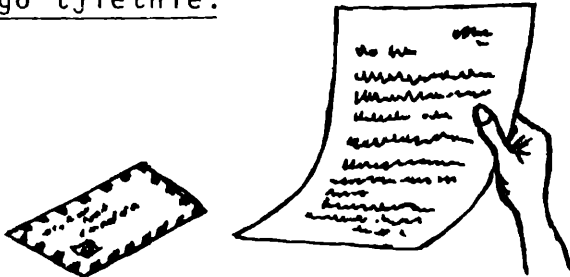
Ham na djaanat rahielie paure. Tab ek dien ham sotjlie kie: "Ham djaab siekhe." Tab ham gailie Parima hoewa par siekhe paure ke. Parima ekgo paure ke djagaha hai djaha par dher manai logan dja hai paure. Hoewa par tien tjiedj banaawal hai djonme paur sake hai. Ekgo otna gahiera na hai. Oman khahlie larkan paure hai. Aur doesar tanie auro gahiera ba, djonme manai logan dja hai paure djon tanie manie paur paawe hai. Aur tiesra

auro gahiera ba, djonme khaalie manai log paure hai djon thiek djaane hai paure. Djab toe na djaniehe paure tab toe hoewa doeb djaihe.

Djab toe mangiehe Parima djaai paure tab toke tjaahie siekhe djaai ke. Hoewa manai logan rahe hai djonke kaam hai doesar log ke siekhaawe ke djon na djaane hai paure.

10. Ekgo tjiethie.

djoelaai 24 taarieck 19..

Dennis, namaste

Sab se pahiele ham poetjhiela ka haal hai tor. Ham hia atjtjha baatie aur sotjiela bhie kie toe hoewa par Holland me bhie atjtjha hoihe. Kaun skoel toe dja hai? Aur kaun tjiedj toe hoewa par parhe hai? Ham hia bhie skoel djaaila aur sotjiela tjaar baries me kaagadj niekaarke ekgo kaam paai djaai. Aur ham tor khaat bhie sotjiela kie tohoe kaagadj niekaarke aur barhia kaam kariehe.

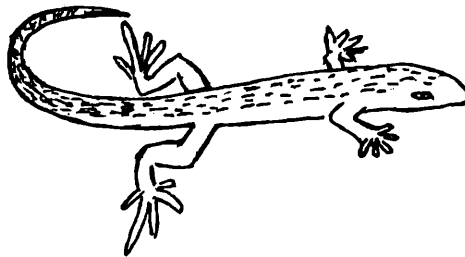
Ham sotjiela kie hamlog fien kahio bheta k'hoi.

Aur hamke auro koetjh na hai liekhe ke. Toe Ronnie ke jaad kare hai, djon hamlogke klas me raha? BietaI hapta ham oke bhe-taail rahielie aur oe tor khaatien namaste pathaais. Aur toe aapan skoel me atjtjha se parhiehe.

Hia par hamaar namaste! Aur haaldie tjiethie liekhiehe.

Tor sanghatia Moenna.

11. Giergietaan.

Giergietaan doenia bhar me dekha hai, bakie sab se djaada garam des me. Giergietaan dher rakam ba. Aur oman ek rakam hai djon tien tien meter lamba howe hai. Bakie oesabhan hamlogke des me na rahe hai.

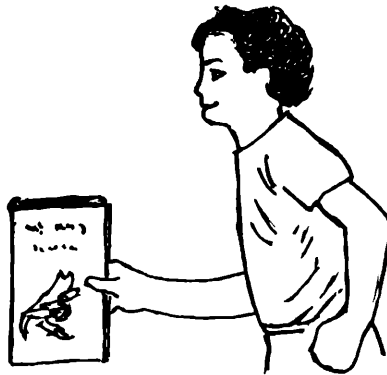
Sarnaam ke sab se barka giergietaan ke naam hai sapaakaara. Aur ose tjhota tjhota bhie hai djonke naam hai 'kamra wentjie'. Oe oepar se nietje tjal paawe hai djaise plafond par. Oesabke otna barhia rang na hai djaise groenknie giergietaanwan.

Sab giergietaan na kharaab hai. Oesab manai log khaatien bahoet faida kare hai. Oesab

tjaltjata, maskieta, maatjhie aur dher doesar aisan tjiedj kha hai.

Koetjh giergietaan aapan potjh tjhor de sake hai djab oesabke doesman maange hai oesabke pakare. Aur djon tjhota potjh tjhoet dja hai, oesab thora der taloek hiele hai. Tab okar doesman oe potjh lage rahe hai aur oe giergietaan potjh tjhorke bhaag dja hai. Aur aise oesabke djaan batj dja hai. Aur oe potjh okar baad me fien barh dja hai.

12. Mahendar aur Ratan.

Mahendar: "Ratan, toe ghare ba?"

Ratan: "Ha, ham aaila."

Mahendar: "Ham ailie tor lage ekgo boek leni kare khaatien."

Ratan: "Aaw bhietar. Tab dekhiehe hamke kaisan kaisan boek hai."

Mahendar: "Toke ek boek hai djanaawar ke biese me?"

Ratan: "Na, ham ekgo boek djanaawar ke biese me parhlie rahielie. Bakie oe hamaar na raha. Oe boek hamke bahoet atjtjha lagal. Oman dher barhia tjhaapa raha."

Mahendar: "Tab kaun boek toke hai?"

Ratan: "Dekh, hamke hia ekgo boek hai India ke biese me."

Mahendar: "Oe boek to ham parh tjoekalie baatie. Toke doesar boek na hai djon me khiessa hai?"

Ratan: "Dekh, hamke hia ek boek hai djonme das khiessa hai. Aur sab khiessa ke ek ek matlab hai. Toe ose koetjh siekh bhie sake hai."

Mahendar: "Ha, ham dekhiela kie ie boek me djanaawar djaise manai kare hai aur batia hai. Ab hamke tabbo ek boek hoi gail djon djanaawar ke biese me dja hai. Ham djaab eke ghare parhab. Atjtjha, ham djaaila. Toe mooi se rahiehe."

13. Siaar aur gied.

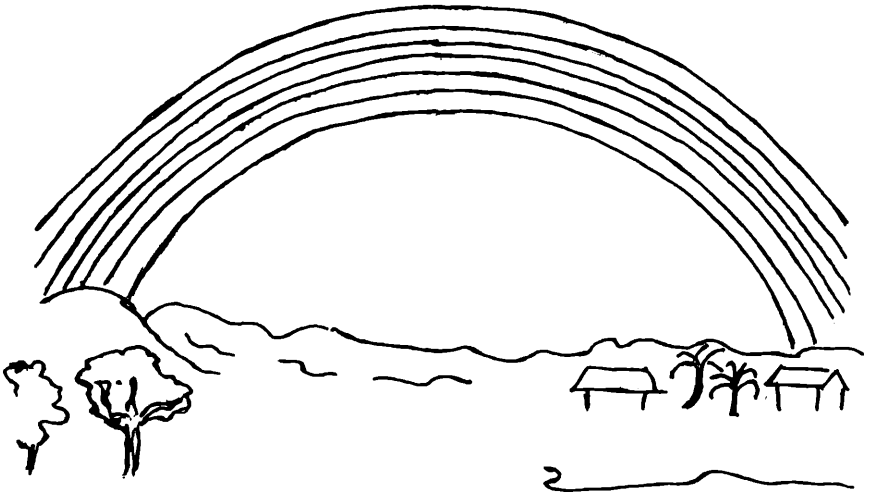
Ek dien ekgo gied aaike ekgo per par baithal.
Oe ekgo barka toekra kaasie aapan moeh me
leis raha.

Hoewa par bhie ekgo siaar raha. Aur sab
koi djaane hai kie siaar logan bahoet tja-
laak djanaawar hai. Oe siaar sotjies kie:
"Ham kaise oe kaasie paab?" Atjakke me oe
sotj tjoekal. Tab oe soeroe karies oe gied
ke phoeslaawe ke. Oe gied se bolies: "Tor
pakna etna barhia ba! Hamre djaan me, djaise
tor pakna etna mooi ba, oisne tor awaadj hoi."
Tab gied okar baat soenke khoesie hoi gail
aur toerant maangat raha aapan awaadj soe-

naawe. Aur djaise oe aapan moeh kholies,
oisahie kaasie gier gail. Aur siaar haalie
se kaasie leike bhaag gail.

Ie khiessa ke matlab hai kie djon aadmie
toke phoeslaawe hai, toke hardam batjaaike
rahe ke tjaahie.

14. Dhanoekh.

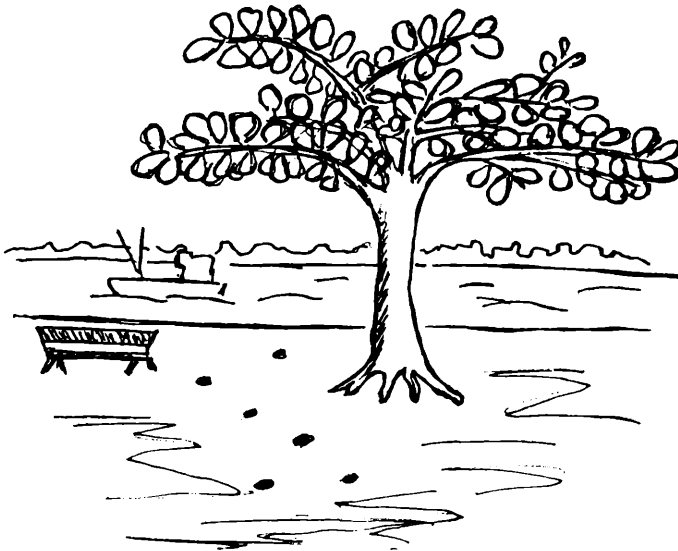

Dhanoekh ek tjiedj hai djon gola hai aur
baadar me dekha hai. Oke saath rakam ke
rang hai. Oe dhanoekh hamlog kabhie kabhie
dekhiela barkha barse ke baad me. Aur oe
dhanoekh hardam soeroedj ke habra me dekha
hai. Soeroedj ke ghaam djab dher paanie
ke boen par giere hai, tab hamlog oe saath

rang dekh sakiela.

Oe dhanoekh aisan dekha hai kie djaise oe doenia par khara hai. Dhanoekh gola ba, bakie hamlog khaalie aadha dekhiela nietje se. Bakie djab toe ekgo hawaai djahaadj leike oepar djaihe tab toe sab dekhiehe. Tjandarma ke aaspaas me bhie ekgo dhanoekh kabhie dekha hai. Bakie tjandarma ke andjor otna tjatak na hai, ohie khaatien okar dhanoekh ke rang na otna barhia se dekha hai.

15. Badaam.

Badaam ekgo phal hai djon per me phare hai. Oe bahoet barka na howe hai, oe tjhota ke

rahe hai. Okar oepar ke goedda khaawal dja hai aur okar bieja na khaawal dja hai. Bakie dher manai logan okar bhietar ke bieja phorke okar bhietar ke goedda bhie kha hai.

Badaam na khaalie tjhota hai, oesab bhie barka rakam howe hai. Ie rakam ke badaam ke per barka howe hai. Djon manai ke aisan rakam per rahe hai, oesab bhie badaam le-djaaike badjaar me betje hai. Djab oesab khoeb mooi se pak dja hai tab oesab piejar dja hai.

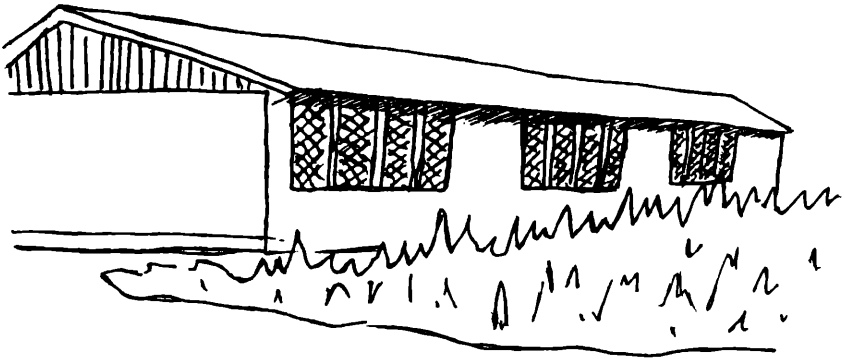
Badaam ke per aisan howe hai kie oe per ke tare dher tjhaah howe hai. Aur djab garam hai tab toe djaaike khoeb mooi se okar tare baith sake hai.

16. Pahiela dien skoel me.

(Ie 'Kries ke kahaanie' me ke hai aur kahal gail Kries Sukhai se.)

Djab ham saath baries ke rahielie tab hamaar maai baap hamse bolies kie: "Ab toke skoel djaaie ke tjaahie." Ham khoesie rahielie skoel djaaie ke, bakie ham bhie thora se de-raat rahielie.

Ham ekaad larkan ke sanghe gore gore skoel gailie. Oe skoel na doer raha hamaar ghar se. Hamlog rasta me khelat batiaat skoel gailie. Djab ham skoel me pahoetjlie tab ham dher larkan hoewa par dekhlie. Ham aapan sanghatian ke skoel ke djagaha me dekhlie. Hamlog hoewa par thara hoike batiaat rahiele. Ham sotjlie kie oisne skoel hai: khaalie ek djagaha thara hoike batiaai sanghatian se.

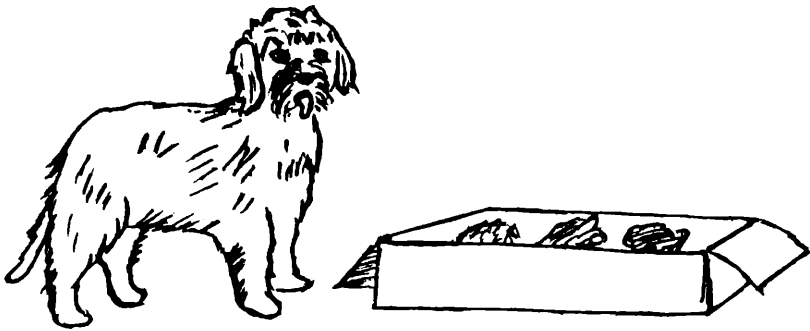
Bakie atjaanak ekgo bel soenaais. Tab hamaar sab sanghatian hamme tjhorke tjal gail. Hamke tjaahat raha doesar larkan ke saath aage paatjhe thara howe ke. Ie sab larkan me se ham ekko ke na djaanat rahielie. Hamme etna ankoes lagat raha hoewa thara howe ke. Ham deraai lagalie. Ham sotjlie: "Ab ka hoiga?" Tab etne me ham rowe lagalie.

Ham khaalie maangat rahielie aapan hamaar sanghatian lage djaai.

Bakie ekgo juffrouw aail aur hamme bhietar le-gail ekgo klas me. Ie juffrouw lief raha, bakie tabbo ham deraat rahielie, kaahe se oe Hiendoestanie na raha. Ham sotjlie kie oe hamme tjierhaaiga. Bakie aise na raha. Ham gailie klas me, aur djab ham baithlie tab ham koi se na batiaat rahielie. Ham ekwan larkan ke na djaanat rahielie. Oe juffrouw atjtjha raha. Oe bolies kie ham-logke tjaahat raha tjoep rahe ke.

Djon tjiedj juffrouw bataawat raha ham na samdjhat rahielie. Ghare ham hardam khaalie Sarnaamie Hiendoestanie batiaat rahielie. Djab juffrouw hamse batiaais tab ham oke khaalie taakat rahielie. Ham sotjlie: "Oe kaun tjiedj batia hai? Kaun tjiedj bole hai?" Tab djab ham na samadjhlie tab ham rowe lagalie. Aur djab oe pahielia dien ham aillie ghare tab ham aapan maai baap se bol deillie kie: "Ham skoel djaai ke thak gailie hai."

17. Kataha koetta.

Ek dien ek aadmie aapan koetta tjhorke doesar des tjal gail. Okar baad me koetta ke koi hia na raha aur oke khaaik na mielat raha. Oe doesar koi ke ghare gail khaaik khodje. Oe koetta bahoet kataha raha. Oe tjaathe djahe paawe hai, taathe batjtja dewe hai.

Parosie logan sotjies kie aisahie ie djagaha me dher kataha koetta hoi djaai. Tab oesab ek dien apneme batiaaike koetta ke ekgo darba me ban karke aur legail datra lage spoitie marwaawe. Djab oe datra oke spoitie maaries tab oe mar gail. Oe datra na oisan datra raha djon manai logan ke atjtjha kare hai, bakie oe djanaawar ke datra raha. Oe dien se sab manai log ke sotj hat gail. Ab oe djagaha me kataha

koetta na hai.

Hoewa par ek parosien ekgo koetta ke batjtja aapan khaat pakaries raha aur oe sotjies kie oe oke khoeb mooi se posiega djaune oe doesar koi ke na kaatiega.

18. Maskieta.

Maskieta bahoet dher rakam hai. Na sab maskieta kharaab hai, bakie dher hai djon kharaab kharaab bemaarie laai sake hai, djaise malaria aur filaria. Djab toe na maangiehe ie sab siekmaanie paawe tab behetar hai moesaherie ke tare soete ke.

Malaria maskieta khaalie barka djangal me aawe hai. Ohie khaatien djab kauno djangal me dja hai kaam kare tab djaai se pahiele oke tjaahie B.O.G. djaaike dawaai laawe ke. Aur djaai se pahiele oke tjaahie soeroe kare ke oe dawaai pieje ke. Tab djab oe djangal tjal djaai tab oke tjaahie oe dawaai doro

pieje ke djaise datra oke liekhies hai.
Oe sab maskieta bahoet djaldie barhe hai.
Oesab ek dafe me ek sau se tien sau anda
dewe hai. Oesab aapan anda dewe hai djaha
par paanie hai djon na bahe hai aur na ga-
hiera rahe hai.

Djab toe oe sab maskieta maange hai maare
tab toke tjaahie dawaai spoitie kare ke
aapan ghar dwaar me. Aur toke tjaahie sab
morsoe aapan djagaha par se oethaaike phege
ke, djaise blik bhail, plastiek aur auto ke
banti. Djab toe ie sab arang barang oe-
thaaike pheg dewe hai tab maskieta ke otna
mauka na hai aapan anda kahoe dewe ke.

19. Bhoetjar baap.

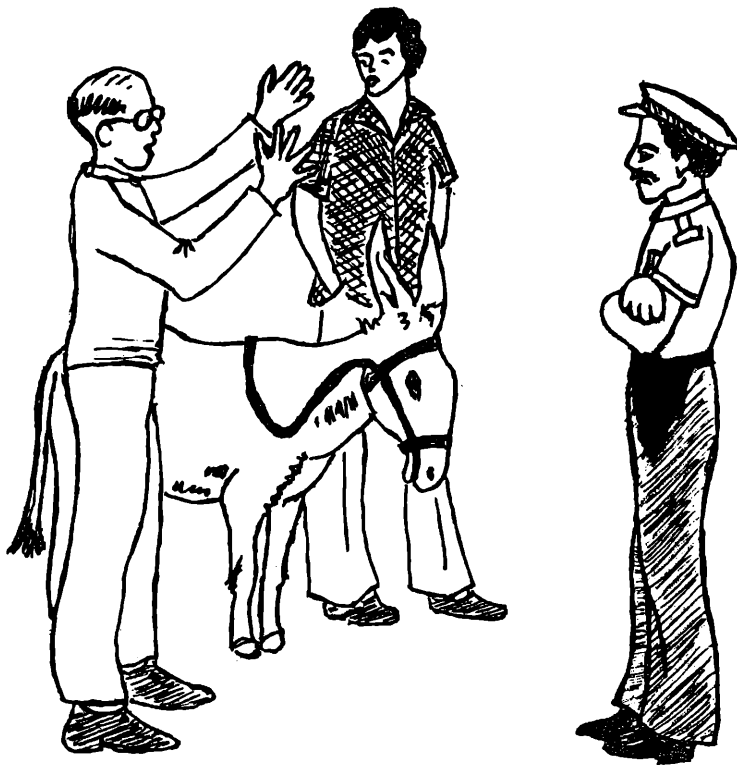
Ekgo baap raha djonke ekgo beta raha aur bhie
ekgo gadaha.

Ek dien oe aapan beta aur gadaha legail ba-
djaar.

Tab djab iesab gadaha ke sanghe tjalat raha
tab ek aadmie bolies oe baap se: "Toe etna
bhoetjar baate kie gadaha khaalie tjale hai
aur toelog nietje gore gore tjale hai?"

Tab oe baap sarmaai gail aur gadaha par

baith gail. Aisan baap gadaha par baithke tjale hai aur betwa gore gore tjale hai.

Djab oesabhan auro aage gail tab ekgo khetiar oe baap se bolies: "Toe kaahe ke etna bhoetjar baate kie baap gadaha par tjale hai aur beta nietje?"

Tab baap fien se sarmaai gail aur badal leis aapan beta se. Aisan beta gadaha par baithal aur baap gore gore tjale hai.

Aisahie djaat ek djagaha ek aurat bolies kie:

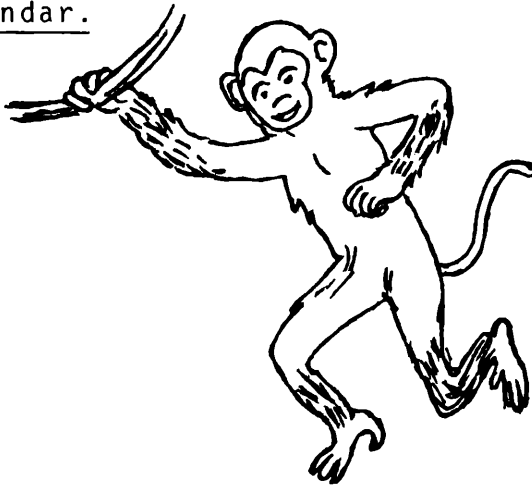
"Toe ekgo bhoetjar baap baate. Toe aapan beta ke djab aisahie posiehe tab oe kabhie na tjarphar hoi djaai."

Tab baap fien se sarmaai gail. Tab baap betwa doenoë gadaha par baithal.

Djab sabhan auro aage gail tab ek siepaahie oesabse bolies: "Ie kaun pagalai hai kie doei miela ek tjhota gadaha par baithe hai? Ka, toelog sotje hai kie oe gadaha loha se banaawal hai?" Ab baap tanko na djaane hai ka kare.

Ie khiessa se dekh sakal dja hai kie toke na tjaahie sab koi ke baat soene ke, bakie toke tjaahie aapan dhiemaak kaam me lewe ke.

20. Bandar.

Bandar bahoet dher rakam ba doenia me. Ie

des me bandar aawe hai djaise monkie-monkie,
baaboen, kwatta aap, aur ekaad doesar rakam
bhie.

Ie sab bandar tjhota hai djab toe doesar
des ke bandar dekhiehe. Doesar des me auro
barka barka bandar aawe hai djaise gorilla
aur oerang-oetang.

Manai logan banda^{ar} ke na bahoet sahadjhe
pakar sake hai. Tjhotkanie auro sahadjh pa-
karaai djaai sake hai.

Ek rakam bandar pakare khaatien hai kie toe
ekgo narjar me ekgo tjhota hol karke djaane
kie oe bandar ke haath oman ghoes sake hai.
Oe tjhota hol me toe pinda rakh deihe. Tab
pinda narjar toe ekgo per me baand deihe.
Djab bandar hoewa se paas hoi tab oe pinda
soenghie. Aur djab oe aapan haath oman
ghoeresie tab oke pinda pakaraai. Oe pinda
tab oe na maangie tjhore aur okar haath na
maangie niekaare biena pinda se. Aise okar
haath oman se na niekaar paaiga aur oe na
bhaag paaiga. Tab manai logan djaaike oke
pakar sake hai.

21. Tail.

Ekgo aadmie raha. Okar naam Tail raha aur oe dher baries ke baad ekgo doer des me rahat raha. Oe hardam sab koi se dielagie karat raha.

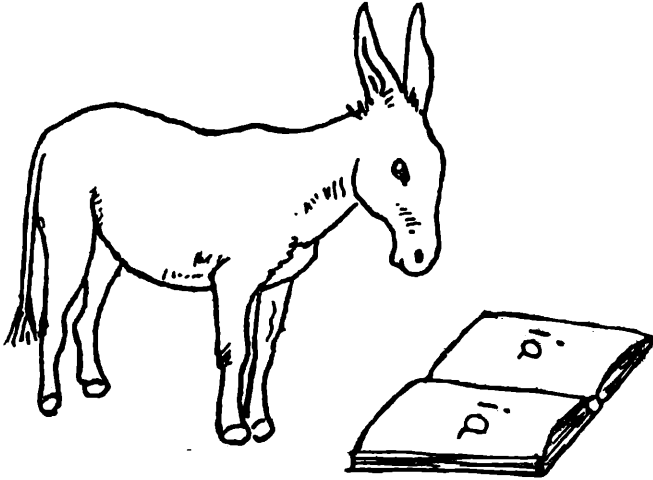
Ek dien bhail tab okar sab paisa don hoi gail. Tab oe sotjies kie: "Ham ka karie?" Djab oe sotj tjoekal tab oe djaanies kie oe ka karie.

Tab oe gail ekgo dhanie aadmie hia. Oe aadmie bahoet parhal raha. Tab oe ose ek tjalaakie bhieraais. Oe aadmie se bolies kie: "Sriemaan djie, toe etna parhal baate. Toe na maange hai kie ham tor gadaha ke bhie siekhaai parhe ke?" Tab oe aadmie hase lagal aur bolies: "Ie kaise hoi sake hai?" Aur oe khelwaar karke bolies kie: "Djab toe hamaar gadaha ke siekhaai deihe parhe ke tab ham toke paatj tjaanie ke paisa deb." Tab Tail bolies: "Atjtjha, sriemaan djie." Tab oe tjal gail.

Oe gail gadaha ke laaike tab ka karies? Oe ekgo barka boek leike sab parna par koetjh khaaik rakhies. Tab oe boek oe gadaha ke aage rakhies. Tab gadaha djab khaaik soenghies tab oe sab parna parna aapan moeh se

hataaike aur khaaik khaais.

Oisne Tail hapta bhar rodj karies. Aur gada-
ha siekh gail parna hataaike khaaik khodje ke.

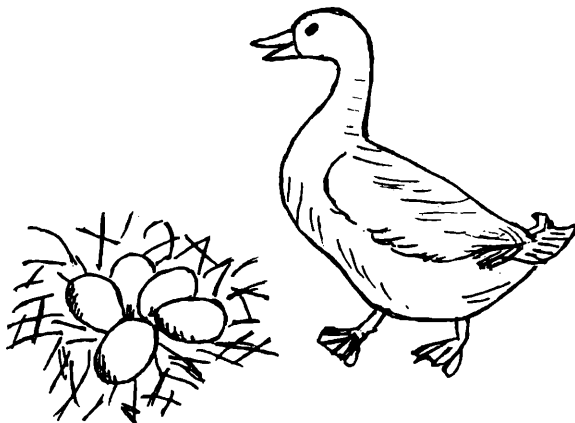
Tab ek hapta baad oe dhanie aadmie aail Tail
lage. Oe ose bolies: "Ab toe hamke dekhaaw
kie hamaar gadaha kaise parhe hai." Tab Tail
laaike gadaha khara karies okar aage. Oe pa-
hiele boek me har ek parna par 'ia' liekhies
raha, aur oe dien oe khaaik oman na rakhies
raha. Tab boek laaike gadaha ke aage ra-
khies. Tab gadaha soeroe karies khaaik
khodje ke bakie na paais. Tab bolies: "Ia!"
Tab auro aage parna hataai hataaike 'ia!'"
bolies djab oe khaaik na paais.
Tab oe dhanie aadmie hase lagal aur nie-

kaarke Tail ke paatj tjaanie ke paisa de deis djaise oe karaar kare raha. Aisan Tail fien paisa hoi gail.

* * * *

22. Ek batjtja djon na soendar raha.

Ek dien ekgo doksie raha djon ek rodj tjaar anda deis. Tab oe djaaike aapan sab sanghastian se bataais kie oe tjaar anda deis.

Tab djab oe lautke fien aapan khota lage gail tab oe dekhies kie oman paatj anda hai.

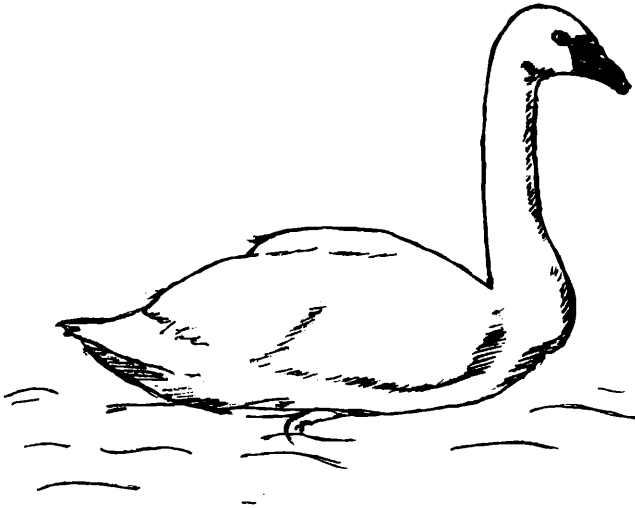
Tjaargo tanie tjhota tjhota raha aur ekgo tanie barka. Djab oe dekhies oman paatj anda hai tab oe sotjies kie: "Sait ham na thiek se gienlie rahielie." Tab oe gail anda par baithe phore khaatien.

Djab tem aai gail batjtja niekre khaatien tab tjaar anda me se bahoet soendar soendar batjtja niekral. Aur djon barka anda raha, oe na phoetal. Tab doksie sotjies kie oe ka karie. Tab oe fien anda par baithal.

Tab doei tien rodj baad oe anda bhie phoetal. Oe anda me se ekgo tanie barka batjtja niekral. Oe batjtja otna soendar na raha djaise ekwan. Oe piejar na raha, bakie tanie se bruin aur karia.

Tab ekwan barka doksian oke dekhke bolies kie: "Dekh, oe batjtja ketna kharaab dekha hai!" Aur okar bhaai bahien bhie ose bolies kie: "Toe karia baate aur na soendar djaise hamlog. Toe hardam etna bahoet kha hai. Toe hamlogke na atjtjha lage hai."

Djab iesab kahoe djaaai nahaai aur paure tab ekwan ekar sanghe na maangat raha khele. Aur rodj sab koi oke sataawat raha. Oe batjtja bahoet oedaas raha kie koi na oke pjaar karat raha. Bakie oe koetjh na bolies.

Ekaad mahiena baad oe batjtja akele paurat
raha. Aur oedaasie me oe aapan moerie
djhoekkaais. Tab atjakke me oe paanie me
djaise aina me ekgo bahoet soendar tjierai
dekhies. Tab dhier dhier oe samadjh gail

kie oe barhia tjierai apne hai! Tab oe khoe·
sie bhail aur ekgo doer des oer gail. Oe
rodj se eke koi na hase hai.

* * * * *

23. Maharaadja ke nawa kapra.

Ekgo des me ekgo maharaadja raha. Oe maha-
raadja hardam sab se soendar kapra maangat.
raha pahiene. Oe sab se mahanga kapra
khodjke kienat raha. Oe aapan dher paisa
aur bhie bahoet tem kapra opra me lagaawat
raha. Aur oe des ke sab manai logan djaanat
raha kie maharaadja ketna barhia kapra pa-
hienat raha.

Ek dien doei aadmie ek tjalaakie sotjies.
Oesab gail maharaadja ke lage aur ose bolies:
"He maharaadja djie, ie sait etna atjtjha
kapra aail hai djon sab se barhia aur ma-
hanga hai."

Tab oe maharaadja haahie ke maare oesabse bolies: "Hamke lage oe kapra dekhaihe." Oe doenoe gail laawe. Tab oesab maharaadja se bolies: "Dekh, ie etna biesaal kapra hai kie khaalie tjalaak aadmie oke dekh paawe hai." Tab maharaadja apneme sotjies kie: "Ham koetjh na dekhiela! Bakie ham to na dekhaai sakiela kie ham bhoetjar baatie?" Ohie se oe bolies kie: "Ha, ie bahoet soendar kapra hai." Tab oe aapan sab kamkartan ke bolaais aur oesabse bataais kie ie kapra ke khaalie manai logan dekh paawe hai djon tjalaak hai. Tab maharaadja ke kamkartan toerant bole lagal kie oe kapra ketna bahoet biesaal hai, tjaathe oelog bhie koetjh na dekhat raha. Oesab bhie na maangat raha kie koi oesabke bhoetjar bolaawat.

Tab maharaadja oe doei aadmie se bolies kie: "Atjtjha, ie kapra toelog sieke laihe." Tab rodj maharaadja aapan kamkartan pathaawe dekhe ke kie kapra kaise dja hai. Aur kamkartan djaai aur dekhe oe aadmie log bhieral ba kaate aur sieje me. Tab oesab djaaike maharaadja se bole hai kie: "Oe sabhan aapke barhia kapra se bhieral ba."

Tab ant me ek rodj oe doeno laais maharaadja

ke kapra okar mahal me. Maharaadja des bhar me djanaai deis kie oe ek rodj djaai sahar me aapan nawa kapra dekhaawe.

Djab oe rodj aai gail tab maharaadja aapan sab karpa niekaaries. Oe doei aadmie log okar nawa kapra oke pahienaai deis.

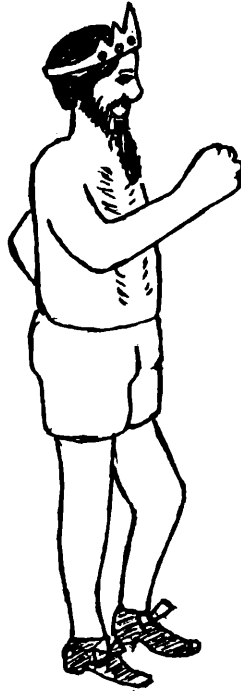
Djab maharaadja pahienke niekar aail tab oe sotjies kie oe bara biesaal lage hai, tjaahoe koetjh na dekh paais. Tab oe aapan kamkartan ke bolaaieke dekhaais. Aur okar kamkartan dekhies kie oe djokie me ba, bakie oesab bolies kie: "Ha, aap to bara biesaal lage hai;" Oesab na maangat raha dekhaawe kie oelog na tjalaak hai.

Sahar bhar ke aadmie logan oe rodj daam par khara hoike taakat raha kie abbe maharaadja paas hoi aapan nawa kapra me. Tab maharaadja aapan mahal me se niekarke, aur gail daam par aapan kapra dekhaawe. Tab sab aadmie logan dekhies kie oe djokie me hai, tabbo sabhan bolies kie: "Dekh, maharaadja ketna soendar lage hai!"

Oisne djaat djaat, tab atjakke me ekgo tjhota londa kaske tjiellaaike bolies kie: "Ie maharaadja to djokie me ba!"

Ek mieliet khaatien koi na koetjh bolies.

Tab sab koi hase lagal, etna bahoet kie
oesab hasie ke maare djamien par gier gail!

Aur maharaadja sarmaai gail aur djetna haal-
die bhail, otna haaldie oe aapan mahal me
bhaag gail. Aur oe rodj se oe aapan tjehera
sahar me kabhie na dekhaais.

1. Bril.

Op een dag ging ik naar school. Toen kwam er een bus voorbij en een steen schoot tegen mijn bril zodat die kapot ging. Ik ging ermee naar school en vroeg meneer of ik naar huis mocht.

Nadat ik eerst thuis geweest was ging ik naar de dokter. Hij gaf me opnieuw een recept om een bril te kopen. Ik ging naar de stad en kocht daar een nieuwe bril. Vanaf die dag begon alles er weer normaal uit te zien.

En als ik nu op straat loop en er komt een bus voorbij, dan draai ik m'n hoofd om en kijk naar de huizen, zodat m'n bril niet weer kapot gaat.

2. Dholak. (trom)

Een dholak is iets waarmee men muziek maakt. Hij wordt met de hand bespeeld.

Een dholak is van hout. Deze dholak wordt in India veel gebruikt. En velen die uit India hierheen kwamen, brachten hun dholak mee naar Suriname. Ze begonnen hem hier ook te gebruiken.

Als men gaat zingen wordt niet alleen de dholak bespeeld, maar ook de dhantaal, het harmonium, de gietaar, de sietaar en de tamboerijn.

3. Vliegers maken.

In ons land wordt er alleen in de grote vakantie gevliegerd. Een ander woord voor vlieger is 'patang'. Het kost niet veel tijd om een vlieger te maken. Je hebt er vijf stokken voor nodig. Die vijf stokken moet je doormidden breken en met touw aanelkaar binden. Als je dat gedaan hebt moet je ze met vliegerpapier beplakken.

Daarna moet je de 'tong' maken om de vlieger op te kunnen laten. Als dat gebeurd is moet je de staart nog maken. Dan is de vlieger klaar. En als er een flinke wind staat, kan je hem oplaten.

4. Kakkerlakken.

Kakkerlakken zijn hele vieze beesten. Je vindt ze overal waar ze maar lopen kunnen. Ze zijn nooit schoon want ze zitten altijd op vieze plaatsen. Als het avond wordt komen ze tevoorschijn. Daarom moet je je huis en erf altijd schoonhouden om ze van deze vieze dieren te vrijwaren.

Als je 's avonds de vaat hebt gewassen moet je alles zō opbergen dat er geen kakkerlakken bij kunnen. Als je dat niet doet, kunnen ze 's nachts over je bordes lopen en zo kan je ziek worden. Daarom moet je je huis steeds soppen en schoonmaken.

Kakkerlakken willen niet op schone plaatsen wonen. En als jouw huis en erf schoon zijn, zullen ze daar niet zo gauw komen.

5. Als ik rijk was...

Als ik plotseling rijk zou worden, zou ik alle oude dingen vervangen door nieuwe. Ik zou m'n huis en erf opknappen. Ik zou een mooie auto kopen. En ik zou vele reizen gaan maken.

Als ik op reis zou gaan, zou ik eerst naar Amerika gaan. Als ik daar dan aan zou komen, zou ik alle belangrijke dingen gaan bekijken waarover ik gelezen heb.

Als ik rijk zou zijn, zou ik niet meer voor anderen hoeven werken. Dan zou ik al mijn huisgenoten goed van alles voorzien.

6. Hoe suiker uit suikerriet verkregen wordt.

Suikerriet wordt verbouwd om er suiker uit te winnen. Het groeit snel, en het groeit alleen in warme landen. Er waren vroeger in Suriname veel plantages waar suikerriet verbouwd werd.

Als het suikerriet rijp is, komen er een heleboel mannen om het te kappen. Suikerriet kappen is heel zwaar werk. Als het gekapt is, brengen ze het naar

de fabriek. In de fabriek wassen en schillen ze het en persen dan al het sap eruit. Dat sap wordt met water vermengd. Daarna wordt het verhit en gezeefd. Als het sap verhit wordt, verdwijnt het water. Daarna draaien ze de rest heel snel rond. Zo wordt de suiker van de rest gescheiden. Er zijn twee soorten suiker, wit en bruin.

Als de suiker eruit is, blijft er melasse over. Later maken ze nog allerlei van die melasse, onder andere één soort sterke drank. Dan wordt de suiker verpakt en gaat naar de winkels om verkocht te worden.

7. Sloten.

Sloten zijn sterke dingen die men niet gemakkelijk breekt. Met sloten kan men al z'n goederen achter slot en grendel wegbergen.

Sloten komen niet alleen in losse vorm voor, maar ze worden ook wel ergens ingebouwd, zoals in auto's.

Als de sleutel van een slot onverwachts is zoekgeraakt, moet je het slot openbreken. En als het een sterk slot is, moet het zelfs open gezaagd worden.

Daarom doen de meeste mensen hun huis op slot. Dan hoeven ze niet bezorgd te zijn of er iemand hun huis binnenkomt.

Als je een slot koopt, geven ze je er twee sleutels bij. Als er dan een sleutel weg is, heb je er nog één, daarom is dat. Daarom moet je altijd die twee sleutels op verschillende plaatsen bewaren. En als je dat niet doet kan je je slot nooit meer open krijgen als je de sleutels verliest.

8. Een huis bouwen.

Als je een huis wilt bouwen heb je veel geld nodig; alles is zo duur geworden. Je kunt niet even snel een huis bouwen. Het bouwen van een huis neemt veel tijd. Ook kan niet iedereen een huis bouwen.

Als je een huis gaat bouwen, komen al je burens helpen. En niet alleen je burens maar ook je familie-

leden enzo komen je helpen. Op het ogenblik duurt het bouwen van een huis ongeveer twee of drie maanden. Je kunt een huis van steen, van hout en ook van een combinatie van die twee bouwen. Een stenen huis is wel sterker dan een houten huis.

Als je een huis bouwt zijn de muren snel opgetrokken. Daarna moet je het binnenwerk doen. En daarvan zie je niet zo gauw wat je gedaan hebt.

Bij het bouwen van een huis moet je het dak erop maken zo gauw de muren staan. Dan kan je binnen werken zonder dat je in de zon of in de regen staat. En als het huis klaar is, viert men de opening ervan. Vanaf die dag woon je fijn in je nieuwe huis.

9. Zwemmen.

Ik kon niet zwemmen, dus dacht ik op een keer: "Ik ga het leren." Ik ging naar Parima om daar te leren zwemmen.

Parima is een zwembad waar veel mensen komen zwemmen. Er zijn daar drie baden waarin je zwemmen kan. Eén is helemaal niet diep. Daarin zwemmen alleen kinderen. Het tweede bad is een beetje dieper. Daarin zwemmen mensen die al een beetje kunnen zwemmen. Het derde bad is nog dieper. Daarin zwemmen mensen die werkelijk kunnen zwemmen. Als je niet kan zwemmen ga je daar kopje onder.

Als je naar Parima wilt gaan om te zwemmen moet je erheen gaan om het te leren. Er zijn daar mensen die als taak hebben anderen te leren zwemmen.

10. Een brief.

Beste Dennis,

24 juli 19..

Allereerst wil ik naar je gezondheid vragen. Ik maak het goed hier en ik hoop dat jij het daar in Nederland ook goed maakt. Naar wat voor school ga je? Wat leer je daar? Ik ga hier ook naar school en hoop over vier jaar mijn diploma te halen en dan werk te vinden. Ik hoop dat jij ook je diploma halen zult en een goede baan zult vinden.

Ik hoop dat we elkaar ooit nog eens weer zullen ontmoeten.

Meer heb ik eigenlijk niet te schrijven. Herinner je je Ronnie nog die bij ons in de klas zat? Vorige week kwam ik hem tegen en hij laat je groeten.

Ik groet je nu ook. Schrijf gauw terug.

Je vriend Moenna.

11. Hagedissen.

Overal op de wereld zijn hagedissen te vinden, maar vooral in warme landen. Er zijn veel soorten hagedissen. Er is één soort bij dat wel drie meter lang wordt. Maar die komt in ons land niet voor.

Onze grootste hagedis heet sapakara. En er is er één die veel kleiner is, die 'kamer wentje' heet. Die kunnen onderste boven lopen zoals bijvoorbeeld op het plafond. Ze hebben niet zo'n mooie kleur als de groene hagedis.

Niet alle hagedissen zijn schadelijk. Ze kunnen voor de mens van nut zijn. Ze eten kakkerlakken, muskieten, vliegen en nog meer dergelijke dingen.

Sommige hagedissen kunnen hun staart loslaten als hun vijand hen probeert te pakken. En het stukje staart dat loslaat blijft nog een poosje bewegen. De vijand blijft dan bij het staartje en de hagedis vlucht zonder staart. Zo redden ze zich het leven. En die staart groeit later weer aan.

12. Mahendar en Ratan.

Mahendar: "Ratan, ben je thuis?"

Ratan: "Ja, ik kom eraan."

Mahendar: "Ik ben gekomen om een boek van je te lenen."

Ratan: "Kom binnen, dan kan je zien wat voor boeken ik heb."

Mahendar: "Heb je een boek over dieren?"

Ratan: "Nee, ik heb een boek over dieren gelezen, maar dat was niet van mij. Ik vond het erg

mooi. Er stonden veel mooie platen in."
Mahendar: "Wat voor boeken heb je dan?"
Ratan: "Kijk, hier heb ik een boek over India."
Mahendar: "Dat heb ik al gelezen. Heb je niet een ander boek waar verhalen in staan?"
Ratan: "Kijk, ik heb hier een boek waarin tien verhalen staan. Elk verhaal heeft een moraal. Je kunt er wat van leren."
Mahendar: "Ja, ik zie dat in dit boek dieren als mensen handelen en praten. Nu heb ik toch een boek dat over dieren gaat. Ik ga het thuis lezen. Goed dan, dag! Het beste met je."

13. De vos en de raaf.

Op een dag kwam er een raaf en die ging in een boom zitten. Hij had een groot stuk kaas in zijn snavel. Nu was er ook een vos. En iedereen weet dat vossen erg slimme dieren zijn. Die vos dacht: "Hoe krijg ik die kaas te pakken?" Ineens wist hij het. En hij begon de raaf te vleien. Hij zei tegen de raaf: "Wat zijn je veren toch mooi! Volgens mij is je stem net zo mooi als je veren."

De raaf werd heel blij toen hij deze woorden hoorde en wilde onmiddellijk zijn stem laten horen. Maar zo gauw hij zijn mond opende, viel de kaas eruit. En de vos pakte vlug de kaas en ging er van door.

De moraal van dit verhaal is dat je altijd op moet passen voor mensen die je vleien.

14. De regenboog.

De regenboog is een rond ding dat in de lucht te zien is. Hij heeft zeven kleuren. We zien de regenboog soms na een regenbui. En hij vertoont zich altijd tegenover de zon. Wij kunnen die zeven kleuren zien als het zonlicht op een grote verzameling regendruppels valt.

Het lijkt alsof de regenboog op de aarde staat. Maar de regenboog is rond, en van beneden af zien wij

alleen maar de helft. Als je in een vliegtuig naar boven gaat, kan je de hele cirkel zien. Soms zie je ook een regenboog om de maan. Maar de kleuren van die regenboog zijn niet zo goed te zien omdat het licht van de maan niet zo fel is.

15. Amandelen.

Amandelen zijn vruchten die aan een boom groeien. Ze zijn niet groot, maar klein. Het vruchtvlees wordt gegeten, de pit niet. Maar veel mensen breken de pit en eten de inhoud daarvan ook.

Er zijn niet alleen kleine amandelen, je hebt ook grote. De boom die deze soort voortbrengt, wordt hoog. De mensen die zo'n boom hebben, verkopen de amandelen wel op de markt. Als ze echt goed rijp zijn, zijn ze geel.

De amandelboom is zo dat eronder veel schaduw is. Als het warm is kan je daar heel fijn onder zitten.

16. De eerste dag op school.

(Dit is uit 'Het verhaal van Kries' en wordt door Kries Sukhai verteld.)

Toen ik zeven jaar was zeiden mijn ouders tegen me: "Nu moet je naar school." Ik wilde graag naar school, maar ik was toch ook wel een beetje bang. De school was niet ver van ons huis. Met een paar andere kinderen ging ik er lopend heen. Onderweg speelden we en praatten we. Toen we bij de school kwamen zag ik daar een heleboel kinderen. Ik zag mijn vriendjes op het schoolplein. We stonden wat met elkaar te praten.

Ik dacht dat dat schoolgaan was: alleen wat staan praten op het plein met je vriendjes. Maar plotse-ling ging er een bel en mijn vriendjes lieten me alleen. Net als de andere kinderen moest ik in de rij gaan staan. Ik kende niet één van die kinderen en vond het echt vervelend om daar te moeten staan. Ik was bang en ik dacht: "Wat gaat er nu gebeuren?"

Ik begon te huilen en wilde naar mijn vriendjes toe. Maar er kwam een juffrouw die me mee naar binnen nam. Dat was een aardige juffrouw, maar ik was toch bang voor haar want ze was geen Hindoestaanse. Ik dacht dat ze me zou gaan plagen, maar dat deed ze niet. Ik ging de klas binnen en ging zitten. Ik praatte met niemand want ik kende die andere kinderen niet. De juffrouw was aardig. Ze zei dat we stil moesten zijn. Wat de juffrouw verder allemaal zei begreep ik niet. Thuis spraken we alleen maar Sarnami Hindoestani. Als de juffrouw zich tot mij richtte, keek ik haar alleen maar aan en dacht: "Waar heeft ze het over? Wat zegt ze?" En als ik het niet begreep, begon ik te huilen. Toen ik die eerste dag thuis kwam, zei ik tegen mijn ouders: "Ik heb er genoeg van om naar school te gaan."

17. De valse hond.

Eens ging iemand naar een ander land en hij liet z'n hond achter. Daarna was die hond dus van niemand en ze kreeg geen eten. Ze ging van huis tot huis om eten te zoeken. Het was een hele valse hond. En op allerlei plaatsen kreeg ze steeds weer jonge hondjes. Op een dag dachten de burens: "Op deze manier krijgen we hier een heleboel valse honden." Ze praatten er onderling over en op een dag sloten ze de hond op in een kooi en brachten haar naar de dokter om haar een spuitje te laten geven. Toen de dokter die spuit gegeven had, was ze dood. Die dokter was geen gewone dokter die mensen beter maakt, maar een dierenarts. Vanaf die dag had men geen zorgen meer over die hond. Nu zijn daar dus geen valse honden meer. Eén van de burens daar had een klein hondje voor zichzelf gehouden. Hij wilde het goed opkweken zodat het niemand zou bijten.

18. Muskieten.

Er zijn vele soorten muskieten. Niet alle muskieten zijn schadelijk, maar er zijn er heel wat die ernstige

ziekten over kunnen brengen, zoals malaria en filaria. Als je deze ziekten niet wilt krijgen, kan je beter onder een klamboe slapen.

De malaria muskieten komen alleen in het oerwoud voor. Daarom moet iemand die het oerwoud ingaat om te werken eerst naar B.O.G. gaan om medicijnen te halen. En je moet al beginnen medicijnen in te nemen voor dat je het oerwoud in gaat. Dan moet je die medicijnen blijven innemen, zoals de dokter heeft voorgeschreven.

Muskieten planten zich snel voort. Ze leggen één tot driehonderd eieren per keer. Die eieren leggen ze in stilstaand water dat ondiep is.

Als je muskieten wilt bestrijden moet je je huis en erf met insekticide bespuiten. En je moet alle rommel op je erf oprapen en weggooien, zoals blikken, plastic en auto banden. Als je dit vuilnis oprappt en weggooit hebben de muskieten minder gelegenheid hun eieren te leggen.

19. De domme vader.

Er was eens een vader die een zoon had en ook een ezel. Eens ging hij met zijn zoon en zijn ezel naar de markt. Toen ze zo samen met de ezel voortliepen, zei een man tegen de vader: "Wat dom van je dat jullie naast de ezel blijven lopen!"

De vader schaamde zich en ging op de ezel zitten. Zo zat dus de vader op de ezel en de zoon liep ernaast. Toen ze een eindje verder waren gekomen was er een boer en die zei: "Waarom ben je zo dom dat jij op de ezel rijdt en je arme zoon laat lopen?"

De vader schaamde zich en ruilde met zijn zoon. Nu zat dus de zoon op de ezel en de vader liep ernaast.

Zo liepen ze een eind voort, en daar was een vrouw die zei: "Jij bent nog eens een domme vader. Als je je zoon zo opvoedt zal hij nooit flink worden."

De vader schaamde zich en ging samen met zijn zoon op de ezel zitten.

Ze reden verder totdat ze een agent tegen kwamen die

tegen hen zei: "Wat is dit voor malligheid dat er twee mensen op een kleine ezel rijden? Denken jullie soms dat die ezel van ijzer is?" Nu wist de vader helemaal niet meer wat te doen.

Door dit verhaal kan je zien dat je niet naar iedereen moet luisteren, maar dat je je eigen verstand moet gebruiken.

20. Apen.

Er zijn een heleboel soorten apen in de wereld. In dit land komen apen voor zoals de monki-monki, baboen, kwatta aap, en nog een paar andere soorten. Dit zijn kleine apensoorten als je ze met apen uit andere landen vergelijkt. Daar komen ook grote apen voor, zoals gorilla's en oerang-oetangs.

Apen zijn niet zo heel gemakkelijk te vangen. De kleine soorten worden nog wel eens gevangen.

Eén manier om apen te vangen is om een gat in een kokosnoot te maken waar de poot van een aap net door kan. Dan leg je pinda's in dat holletje. Die kokosnoot met pinda bevestig je dan in een boom.

Als er een aap langs komt, ruikt hij de pinda's. En als hij zijn poot erin steekt, pakt hij de pinda's. Die wil hij dan niet meer loslaten, en zijn poot kan er alleen maar uit als hij ze los laat. Zo kan hij niet vluchten, en iemand kan hem pakken.

21. Teil.

Er was eens een man die Teil heette en die heel lang geleden ergens in een ver land woonde. Hij haalde altijd grappen uit met andere mensen.

Eens was al z'n geld op. Hij dacht: "Wat zal ik doen?" Na een poosje was hij klaar met denken en hij wist wat hem te doen stond.

Hij ging naar een rijke man. Die man was ook heel geleerd. Hij haalde met hem een slimmigheid uit en zei tegen hem: "Meneer, u bent zo geleerd, zou u willen dat ik uw ezel ook leer lezen?" De man lachte

en zei: "Dat kan toch niet?" Voor de grap zei hij: "Als jij mijn ezel wil leren lezen zal ik je vijf zilverstukken geven." "Dat is goed meneer," zei Teil, en hij ging weg.

Hij ging de ezel halen, en weet je wat hij deed? Hij nam een groot boek en legde wat voer op elke bladzij. Daarna legde hij het boek voor de ezel. Toen de ezel het voer rook, sloeg hij met zijn snuit steeds een bladzij om en at het voer op. Zo deed Teil elke dag, en de ezel leerde het voer te zoeken door de bladzijden om te slaan.

Een week later kwam de rijke man bij Teil. Hij zei: "Laat me eens zien hoe mijn ezel al lezen kan." Teil ging de ezel halen en zette hem voor de man. Hij had eerst in het boek op elke bladzij 'ia!' geschreven, en die dag had hij geen voer in het boek gelegd. Hij haalde het boek en legde het voor de ezel. Deze begon het voedsel te zoeken, maar vond niets. Dus zei hij: "Ia!" Zo sloeg hij alle bladzijden om en telkens zei hij: "Ia!" als hij geen voer vond. Nu begon de rijke man te lachen. Hij haalde zijn geld tevoorschijn en gaf Teil vijf zilverstukken, zoals hij afgesproken had. En zo had Teil weer wat geld.

22. Een jong dat niet mooi was.

Er was eens een eend die op een dag vier eieren legde. Toen ging ze aan al haar vriendinnen vertellen dat ze vier eieren gelegd had.

Toen ze op haar nest terugkwam zag ze dat er vijf eieren lagen. Vier waren iets kleiner, maar het vijfde was iets groter. Toen ze zag dat het er vijf waren, dacht ze: "Misschien heb ik niet goed geteld." En ze ging op de eieren zitten om ze uit te broeden.

Toen de tijd gekomen was, kwamen er vier hele mooie kuikentjes uit de vier eieren, maar het grotere ei ging nog niet open. De eend vroeg zich af wat ze

moest doen, en ging toch maar weer op dat ei zitten broeden.

Een paar dagen later kwam dat ei ook uit. Er kwam een tamelijk groot jong uit. Maar het was niet zo mooi als de andere eendjes. Het was niet geel maar een beetje bruin en zwart.

De andere grote eenden zagen het en zeiden: "Kijk wat een lelijk jong dat is!" En z'n broertjes en zusjes zeiden ook tegen hem: "Je bent zwart en lang niet zo mooi als wij. Je eet ook altijd veel te veel. We vinden jou helemaal niet aardig." Toen ze ergens gingen baden en zwemmen, wilden de anderen ook niet met hem spelen. En zo werd hij elke dag door iedereen geplaagd. Het jong was erg verdrietig dat niemand van hem hield, maar het zei niets.

Enige maanden later was dat ene jong ergens alleen aan het zwemmen. Zijn kop was gebogen in droefheid. Toen zag hij ineens in het water als in een spiegel een hele mooie vogel. En langzaamaan begreep hij dat hij zelf die mooie vogel was! Hij werd helemaal blij en vloog naar een ver land.

Vanaf die dag heeft niemand hem ooit meer uitgelachen.

23. De nieuwe kleren van de keizer.

Er was eens een keizer in een zeker land. Die keizer wilde altijd de mooiste kleren dragen. Hij zocht steeds de duurste kleren en kocht ze dan. Veel van zijn tijd en geld besteedde hij aan kleren en dergelijke. En de mensen van dat land wisten dat de keizer zo op mooie kleren gesteld was.

Op een keer bedachten twee mannen een list. Ze gingen naar de keizer en zeiden: "Sire, nu hebben we zo'n mooie stof, die mooier en duurder is dan alle andere stoffen."

De keizer zei gretig: "Laat me die stof eens zien." De twee gingen de stof halen. Ze kwamen terug en zeiden: "Ziet u maar, dit is zulke geweldige stof dat alleen hele slimme mensen hem zien kunnen." De keizer dacht bij zichzelf: "Ik zie niets! Maar ik

kan toch niet laten merken dat ik dom ben?" Dus zei hij: "Ja, dit is werkelijk een heel mooie stof." Hij riep al zijn dienaren en vertelde hun dat deze stof alleen gezien kon worden door heel slimme mensen. Toen zeiden de dienaren van de koning onmiddellijk hoe prachtig die stof was. Zij wilden ook niet voor dom doorgaan.

De keizer zei tegen de twee mannen: "Goed, naaien jullie hier mijn kleren van."

Elke dag stuurde de keizer zijn dienaren om te kijken of ze al opschoten met zijn kleren. En de dienaren gingen en zagen dat de mannen druk bezig waren met knippen en naaien. Teruggekomen bij de keizer zeiden ze: "Ze zijn druk bezig met het naaien van uw kleren."

Tenslotte brachten op een dag die twee de kleren van de keizer naar zijn paleis. De keizer had in het hele land laten weten dat hij op een dag in de stad zou komen om zijn nieuwe kleren te laten zien.

Toen die dag aanbrak trok de keizer z'n andere kleren uit en de twee mannen hielpen hem z'n nieuwe kleren aantrekken.

Toen de koning naar buiten kwam, meende hij dat hij er geweldig uitzag, hoewel hij er zelf niets van kon zien. Hij riep zijn dienaren en liet zich in zijn nieuwe kleren zien. En z'n dienaren zagen hem alleen in zijn onderbroek, maar ze zeiden: "Ja, deze kleren staan u werkelijk prachtig!" Ze wilden niet laten merken dat ze dom waren.

Alle mensen van de stad waren die dag op de been en stonden op de weg uit te kijken naar de keizer die voorbij zou komen. Hij kwam uit z'n paleis en liep de weg op om zijn nieuwe kleren te laten zien. Iedereen zag dat hij in z'n onderbroek liep, maar iedereen zei: "Wat ziet de keizer er mooi uit!"

Zo liep hij voort, totdat ineens een klein jongetje uitriep: "De keizer loopt in z'n onderbroek!"

Een minuut lang zei niemand iets. Toen begon iedereen te lachen, zo hard te lachen dat ze over de grond rolden!

En de keizer schaamde zich vreselijk. Hij vluchtte naar zijn paleis zo snel zijn benen hem maar dragen konden. En vanaf die dag heeft hij zijn gezicht nooit meer in de stad laten zien!

Inhoud

1. Tjasma - Bril
2. Dholak - Trom
3. Friegie banaawe - Vliegers maken
4. Tjaltjata - Kakkerlakken
5. Djab ham dhanie raitie...- Als ik rijk was...
6. Kaise ken se tjienie - Hoe suiker uit suikerriet
banaawal dja hai wordt gemaakt
7. Taala - Sloten
8. Ghar banaawe - Een huis bouwen
9. Paure - Zwemmen
10. Ekgo tjiethie - Een brief
11. Giergietaan - Hagedissen
12. Mahendar aur Ratan - Mahendar en Ratan
13. Siaar aur gied - De vos en de gier
14. Dhanoekh - De regenboog
15. Badaam - Amandelen
16. Pahiela dien skoel me - De eerste dag op school*
17. Kataha koetta - De valse hond
18. Maskieta - Muskieten
19. Bhoetjar baap - De domme vader
20. Bandar - Apen
21. Tail - Teil
22. Ek batjtja djon na - Het jong dat niet mooi
soendar raha was
23. Maharaadja ke nawa - De nieuwe kleren van de
kapra keizer

*met toestemming overgenomen uit "Kries ke kahaanie", door Kries Sukhai.